

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XXVII. Argumentum. A quibus debeat supplementum annui
redditus pro Sacris Suppellectilibus, cæterorumque Utensilium
consumptione in celebrandis Missis à Testatore in limine foundationis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

taxat remanere afferuntur annua sc. 16.50. Hinc quæritur an sit locus reductioni.

1 Affirmativè respondebam Quoniam Testator assignavit pro dote Cappellaniæ fundum non de monstrativè, sed taxativè, incipiendo ab assignatione dotis, quo casu est locus reductioni Missarum. Sacra Congregatio in Romana Legati 7. Octobris 1679. in responsione ad secundum Tondut. quæst. benef. tom. 2. par. 3. cap. 162. num. 5.

Non obstat, quòd Testator injunxerit Guaitæ onus subrogandi alium fundum tutum, & sufficientem pro celebratione dictarum Missarum; Quoniam hujusmodi onus fuit injunctum eidem Guaitæ, concurrentibus copulativè duabus circumstantiis, nempe insufficientia reddituum fundi assignati, & appropriatio ejusdem fundi ibi -- *In oltre dispone, e vuole, che ove detta Basina, e Beni non siano sufficienti per la celebrazione di dette Messe Ebdomdarie &c. e che l'infra scritto Signor Guaita suo Genero eleggesse d'appropriarsi detta Casina, e beni, in tal caso dichiara, che il medesimo possi ciò fare, con ciò però, che il medesimo surroghi altro fondo sicuro, e sufficiente per la celebrazione di dette Messe.* Unde licet concurrat prima circumstantia, nempe insufficientia reddituum, tamen cum præfatus Guaita renunciaverit juri sibi à Testatore collato, sequitur, quòd non teneatur subrogare alium fundum tutum, & sufficientem, dum dictio *Et* conjungit, & concursus copulatorum requirit *Barbof. de diction. diction. 110. num. 6. prope finem Rota decis. 167. num. 11. par. 5. recen.* Eò magis quia idem Guaita non est hæres, nec ullum hæreditatis commodum sentit.

Sacra verò Congregatio in Vercellen. reductionis Missarum 17. Junii 1713. respondit -- *Dilata, & citentur hæredes.*

ARGUMENTUM.

A' quibus debeat supplementum annui redditus pro Sac. Supellectilibus, cæterorumque utensilium consumptione in celebrandis Missis à Testatore in limine foundationis Cappellaniæ volentis.

SUMMARIUM.

- 1 Constitutio quòd onus subministrandi expensas pro Sac. Utensilium consumptione, pertineat ad Cappellanos est servanda. Amplia, ut n.2.
- 3 Legatum quando dicatur stare taxativè?
- 4 Regula, quòd legatum pium sortiatur potius indolem demonstrationis, quam taxationis, quando procedat?
- 5 Annuus redditus pro Sacrorum Utensilium consumptione, in qua summa supplendi sint à Cappellanis?

CASUS XXVII.

CHRISTOPHORUS Magnus in ejus ultimo, sub quo decessit testamento rogato de anno 1706. ordinavit, ut post ejus obitum quinque erigerentur Cappellaniæ laicales sub perpetuo suo familiari Jurepatronatus, binæ scilicet in Ecclesia Societatis SS. Crucifixi Oppidi Civitatis Novæ, alia in Ecclesia Monialium Sancti Joannis, & reliquæ duæ in Ecclesia Sacrorum Stigmatum ejusdem Oppidi, injuncto onere earum singulis Cappellanis ad nutum amovibilibus quotidie Sacrum peragendi pro suffragio animæ suæ, & suorum. Pro dote earundem Cappellaniarum reliquit Testator 75. loca montium non vacabilium, ex quorum fructibus voluit attribui unicuique ex dictis Cappellanis annua scuta 45. ordinavit insuper, ut ponerentur in multiplico sex alia loca Montis Sancti Petri, ad effectum, ut ex eo multiplico supplerentur fructus supradictorum locorum Montium primo assignatorum in casu eorum extractionis, seu extinctionis, quemadmodum in casu diminutionis dicti multiplici jussit, ut ad ejus ratam diminuerentur redditus dd. Cappellaniarum. Denique legavit idem Testator prænominatis Ecclesiis alia loca quinque, & sextum unum Montis S. Petri tertiæ Erectionis, ut eorum fructus erogarentur in consumptione utensilium, quibus opus est Cappellanis pro celebratione dictarum Missarum, videlicet loca tria, & tertium unum Ecclesiæ Sacrorum Stigmatum, locum unum, & 33. centes. Ecclesiæ Societatis, ac dimidium loci unius Ecclesiæ Monialium.

Sequuta erectione dictarum Cappellaniarum.

niarum agnoscentes Officiales primodi-
 & Societates, ac Syndici præfati Mona-
 sterii Monialium, fructus locorum Mon-
 terium ipsis assignatorum pro consumptio-
 ne utensilium memoratorum neutiquam
 sufficientes esse ferendo sumptui, qui in
 eo Oppido requiritur pro hujusmodi con-
 sumptione, ac renuente Aloysio Magno,
 hærede Testatoris cum supplere, recur-
 sum habuerunt ad Sacram Congregatio-
 nem Concilii pro declaratione. Requisi-
 tus ex tunc clar. mem. Cardinalis Cincius
 Archiepiscopus informare, transmisit in
 ejus relatione exaratam Constitutionem
 Synodalem sub *tit. de celebrat. Missar.* hu-
 jus tenoris -- *Habeant tamen præcisam
 quantitatem solvendam à Beneficiatis pro
 Sacra suppellectilis, cæterorumque uten-
 siliis consumptione, si ea sibi ministrare
 faciunt à Rectoribus Ecclesiarum, in quibus
 habeant onus celebrandi, nempe scutum unum
 pro qualibet annua Officiatura, quæ constat
 uno Sacro singulis hebdomadis, & plus, mi-
 nusque ad eandem rationem, si numero plu-
 res, vel minores sint Missæ celebrandæ.*
 Adeout juxta hanc legem pro qualibet
 Missa quotidiana requirantur pro uten-
 siliis scuta septem; Verùm subjunxit idem
 Cardinalis Relator hujusmodi Constitu-
 tionem Synodalem inibi communiter non
 observari, sed consuetudinem esse in ea
 Diœcesi solvendi pro utensilibus unius
 officiaturæ constantis unam Missam singu-
 lis hebdomadis, obulos dumtaxat quin-
 quaginta, itaut pro qualibet Missa quoti-
 diana, computentur utensilia in annuis
 scutis tribus cum dimidio; adedque at-
 tanta utraque lege, assignamentum à Te-
 statore relictum semper sit insufficiens,
 credidit nihilominus idem Cardinalis
 Relator in præsentī casu non esse haben-
 dam rationem consuetudinis sibi vindi-
 cantis, ubi nullum est assignatum capitale
 pro utensilibus, sed onus reperitur penès
 ipsos Beneficiatos, seu aliter obligatos ad
 celebrationem Missarum. At ubi prout
 hic est assignatum capitale, & onus exi-
 gendi est penès ipsa loca Pia non sinè ali-
 qua impensa, & periculo extractionum,
 censuit non esse recedendum à præscripta
 taxatione Synodali, disputatum proinde
 fuit sequens dubium -- *An debeat supple-
 mentum annui redditus pro Sacra Supelle-
 ctilis, cæterorumque utensilium consumptio-*

*ne. Cui Sacra Congregatio in Firmana
 Sacrarum suppellectilium 14. Novembris
 1711. respondit -- Affirmativè -- Repro-
 posita autem hujusmodi Causa 8. Julii
 1713. super dubio. A quibus debeat
 supplementum annui redditus pro Sacra sup-
 pellectilis, cæterorumque utensilium con-
 sumptione, & in qua summa in casu &c. --*
 Deberi à Cappellanis, & nullatenus te-
 neri Joannem Aloysium Magnum hære-
 dem Fundatoris Cappellaniarum respon-
 dendum sentiebam. Etenim vigore Con-
 stitutionis Synodalis in Diœcesi Firmana
 vigentis disponitur, quod onus submini-
 strandi expensas pro Sacra suppellectilis,
 cæterorumque utensilium consumptione
 pertineat ad Cappellanos Missas cele-
 brantes, quando Sacra suppellex à Mini-
 stris Ecclesiarum præstatur ibi -- *Habeant
 tamen præcisam quantitatem solvendam à
 beneficiatis pro Sacra suppellectilis, cætero-
 rumque utensilium consumptione, si ea sibi
 ministrare faciunt à Rectoribus Ecclesia-
 rum, in quibus habent onus celebrandi --*
 quæ constitutio servanda est in tota Diœ-
 cesi, utpote obligatoria. *Rota coram Za-
 rat. decis. 74. num. 20. & coram Emerix de-
 cis. 740. num. 2.*

2 Multoque magis quia Cappellani con-
 sequuntur annua scuta 45. cum lucro
 scut. 20. circiter ultra consuetam ele-
 mosynam; Unde inspecto emolumento
 aded notabili, omnis æquitas postulat, ut
 sentiant modicum gravamen expensarum
 pro consumptione Sacra suppellectilis,
 quemadmodum ratione pinguis eleemo-
 synæ eadem Sacra Congregatio in Causa
Nucerina Paganorum die 2. Maji 1705.
 respondit -- *Taxam Sacra Supellectilis sol-
 vendam esse à Cappellanis --*

3 Nullatenus verò ad hujusmodi onus
 expensarum pro consumptione Sacrorum
 utensilium, tenetur hæres Fundatoris,
 quia iste faciendo hujusmodi Legatum lo-
 corum Montium, de quo agitur incepit
 ab illorum traditione, ac deinde processit
 ad executionem, destinando scilicet opus,
 in quod illorum fructus erogari debeant,
 & sub unica verborum structura assigna-
 tionem locorum Montium, & executio-
 nem legati concipiendo ibi -- *Per ragione
 di Legato &c. lascia luoghi cinque, & un
 sesto, con condizione, che li frutti di detti
 luoghi rispettivamente debbano servire per
 con-*

consumo degl' Utenfili -- Quæ omnia demonstrant legatum stare taxativè, ut probant *Bertacchin. vot. decis. 106. num. 2. Rot. vit. decis. 57. num. 11. Rot. coram Merlin. decis. 55. num. 1. & 2., & dec. 530. nu. 16. par. 10. recen.* Ac proindè favore hæredis Fundatoris militat regula eximens hæredem ab onere supplendi, quoties Fundus, & Bona pro annui legati Pii satisfactione relicta, quæ sufficientem redditum non subministrant, in dispositione Testatoris stant taxativè, non verò demonstrativè, ut post *Castrens. cons. 338. n. 3. lib. 1.* firmant *Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 6. num. 176. Perez de Lara de Anniverf. & Cappell. lib. 1. cap. 15. num. 120. Bordon. de legat. cap. 10. num. 53. Monacell. in Formular. For. Eccles. tom. 1. form. 19. tit. 10. num. 22. & 24.*

4 Nec officit regula, quòd legatum Pium uti latam recipiens interpretationem fortitur potiùs indolem demonstrationis, quam taxationis; Ideoque si fundus relictus à Testatore in redditu non sufficiat pro implemento operis demandati, hæres teneatur supplere ex aliis bonis; Nam regula ista procedit in dubio, secus autem quando clara est voluntas Testatoris nil aliud relinquendi, isto enim casu fundus taxativè semper stare censetur. *Bertacchin. dicto voto 106. num. 4. Rot. dec. 117. n. 11. par. 17., & decis. 530. num. 18. par. 16. recent.*

5 In qua autem summa supplendi sint à Cappellanis annui redditus pro SS. Utenfili consumptione standum est consuetudini Diocesis Firmanæ, quæ præscribit solutionem bonon. 50. pro qualibet annua officatura, quæ consuetudo omninò attendenda est; unde dicerem, quòd favore Ecclesiæ Sanctissimi Crucifixi addendus esset locus unus reddens alia scuta tria præter assignata à Fundatore quolibet anno, favore autem Ecclesiæ Sancti Joannis Baptistæ duæ tertiæ partes addendæ essent alterius loci constituentes majorem fructum annum in scutis duobus, supplendo in totum locum unum cum duabus tertiis partibus alterius loci.

Sacra verò Congregatio Concilii dicta die 8. Julii 1713. respondit -- *Dilata, & proponatur cum jisdem scripturis in Firmana Sacrarum Suppelletilium.*

ARGUMENTUM.

An possit imponi census super bonis à Fundatore pro Cappellaniis, ad effectum dicta bona restaurandis, suspensa interim Cappellaniarum erectione, donec ex pensionibus restauratorum bonorum, census extinguatur.

SUMMARIUM.

1 *Potest imponi census super bonis relictis à Fundatore pro Cappellaniis ad effectum dicta bona restaurandi, suspensa interim Cappellaniarum erectione, donec ex pensionibus restauratorum bonorum, census extinguatur?*

CASUS XXVIII.

Trius in suo Testamento hæredes instituit Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ A. cum onere quotidie recitandi horas Canonicas in Choro, & Anniversarium die sui obitus perpetuò celebrandi, omnesque hæreditatis redditus erogandi in quotidianas distributiones solum Choro intereffentibus dandas; Deinde voluit, quòd pensiones Domus suæ habitationis distribuerentur æqualiter tot Cappellanis, quot juxta eos à Canonicis eligi possent.

Cùm autem hujusmodi domus reperta sit in statu ruinoso, & expensa restorationis ascenderet ad scut. 600. hinc Canonici supplicarunt pro facultate imponendi ad hunc effectum censum in sorte ejusdem summæ, suspensa interim Cappellanorum electione, donec ex pensionibus restauratæ domus census extinguatur. Unde.

Quæritur; An, & quomodo Oratorum precibus sit annuendum?

1 Respondeo esse annuendum pro concessione dictæ facultatis juxta modum; quia concurrat necessitas reedificandi dictam domum, & utilitas, quæ retraheretur, & reedificaretur, quibus concurrentibus concedi solet dicta facultas.

Quòd autem hujusmodi census extinguendus sit ex pensionibus dictæ domus, & interim suspendenda sit electio Cappellanorum usque ad extinctionem dicti cen-